והאי עולה אזלא לנדבה. דלמא לנדבת צבור קאמר לקיץ המזבח דהאמר בפ"ק דשבועות (דף יב:) דאין מקיצין בעולת העוף אלא לנדבת יחיד קאמר מיהו הלשון קשה דקאמר אזלא לנדבה דבכל דוכתא אמרינן לנדבה היינו לשופרות לנדבת צבור וי"ל הא דאין מקיצין בעולת העוף היינו דאין לוקח לכתחילה מן המעות של הנדבה עופות להקיץ אבל אי מתרמי ממילא כי הכא מקיצין בו[ח] אבל קשה אמאי לא מייתי ליה עולת יחיד כי ההיא דתנן בנזיר ושמע פרק מי שאמר הריני נזיר ושמע (דף כד.) האשה שנדרה בנזיר והפרישה את בהמתה והפר לה בעלה וכו' עד החטאת תמות העולה תקרב עולה ושלמים יקרבו שלמים וי"ל שאני התם כיון דכבר הפרישה כל קרבנותיה הוקבעו לה לשמה אבל הכא דלא לקח כל קרבנותיו לא הוקבע לו להכי אזלא לנדבת צבור אי נמי י"ל דהכא קאמר שמעת אזלא לנדבה ולא קאמר מקרב עולה דקאמר התם לפי שאין נפקותא בנדבר ואין חילוק בין עולת העוף הבאה בשביל צורך לאותה שהיא באה נדבת צבור לחידי ואידי אין טעונין סמיכה ולא נסכים דעוף אין טעון נסכים ולא סמיכה אבל עולת בהמה שהיא באה בשביל יחיד טעונה נסכים משלו ואם היא קרבן נדבת צבור נסכיה קריבין משל צבור ואין טעון סמיכה[א] ואם היה כהן עבודתה ועורה שלו[ב] כשהיא באה בשביל יחיד אבל כשבאה נדבת צבור עבודתה ועורה לאנשי משמר[ג] הכי מפורש בתמורה בפרק ואלו קדשים (דף כ:) ואף על גב דאיכא נפקותא לענין עבודתה שמקריבה אפילו במשמר שאינו שלו כיון דאם אין כהן לא נפקא מיניה מידי קאמר שמעת אזלא לנדבה: **שלש לשונות.** הא דלא נקט נמי של שעיר הפנימי נ"ל משום דהכיא לא הוה אלא כדי שלא יתערב לא הוה לה שיעור כלל[ד] אבל הני כיון דיש בהן צורך הוה להו שיעור וחה בו שעיר המשתלח היה בו צורך לידע אם הלבנין כדכתיב כשלג ילבינו (ישעיה א): כי

מאי איכא למימר. והא הכא לאו בשעת לקיחה ולאו שעת עשייה הוא וקבע ליה: **לא תימא ואחר כך אמר אזלא ואח"כ לקח ואמר.** זו לחטאת וזו לעולה דעבדי תנאי דמתסרי תיבה אחת על ידי שכתה ומיתלף להו בין ואחר כך לקח ואחר כך אמר: **ופרכינן לקח.** אם כן מוסיף ומביא תוכתו בהמה מדמי חטאתו מאי ניהו הרי אינו מעות שכבר לקח העוף: **דפריק ליה.** ומוציאו לחולין ומוסיף מציתו וקונה מן המעות בהמה: **והא אין פדיון לעוף.** דהכי תנן במסכת מנחות (דף ק:) אבל העופות והלבונה והכלי שרת אין להם פדיון אלא נאמר אזלא בבהמה: **לגון [שלקח] פרידה אחת.** גוזל אחד לקח מן הצבורין דמעות והכי קאמר תנא אי עולה זבן הני מעות דקיימי חטאת אינהו ומוסיף עליהן ומביא תוכתו ואם עולה לזבן אזלא לנדבה: **אי חטאת זבן.** הוקבעו מעות לצבור הנני לעולה על ידי לקיחה זו ואין מוסיף עליהן ומביא מהן תוכתו אזלא מביא מן המעות עולת נדבה והחטאת שלקח תמות ומציתו יביא מעות ויקח בהמה: **שאני מצורע.** דכתיב (ויקרא יד) זאת תהיה תורת המצורע ולא אחרת: **ריש נמי.** עני שהביא קרבן עשיר: **הכא הא רבי רחמנא** (א). תורה אחת לכל המצורעין כולן יוצאין בקרבן עשיר: **והכתיב.** בגיטות: **ונילף מינה.** לטמא מקדש: **ואם דל הוא.** מיעוט הוא מצורע הוא דעשיר שהביא קרבן עני לא יצא אבל שאר חייבי קרבן עולה ויורד לא: **מתני' לנגד בית שילוחו.** כנגד שער שהושלחו בו: **ולנשחט.** מפרש בגמרא: **גמ' אקשירה קאי.** דקושר לו לשון כנגד צוארו: **או אהעמדה קאי.** (ב) והכי קאמר ואת שעיר החטאת העומד לשחיטה מעמיד כנגד מקום בית שחיטתו: **שפיר.** דהו לא מערבי אהדדי שזה קשור בראשו וזה בצוארו ולא באחריים שאלו קשור עליהן לשון ושל אחרים אינו קשור: **אלא אי אמרת.** ולנשחט אהעמדה הוא דקאי ומשום א) דקשירת שעיר המשתלח לחוליה קאמר שלא יתערבו זה בזה ולא באחריים בשלמא במשתלח לא מיערב (ג) שעיר הפנימי דהאי קשיר ביה והאי בראחריי אמאי לא מיערב שעיר הפנימי ואחרים אין לשון קשור עליהם: **שפי לשונות שמעת.** על שתי לשונות של זהורית שמעתי חילוק ביניהם אחת של פרה אדומה שכתוב בה (במדבר יט) ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת: **אחת ריכה שיעור.** ושיעורה מפרש לקמן: **ואחת אין ריכה שיעור.** שכשירה בכל שהוא: **דנעי חלוקה.** כדתנן לקמן (דף סז.) מה היה עושה המשלח את השעיר חולק לשון זהורית חציו קשר בשלג וחציו קשר בין קרניו: **בעי כובד.** שתהא כבידה ותפול לאחוץ עומק האור דכתיב (שם) אל תוך שריפת הפרה: **תנאי היא.** דמקדמני לקמן בשמעתין: **כילד הוא עושה.** במסכת פרה (פ"ג משנה יא) תנן לה: **כורכן.** לעץ ארז ואזוב: **בשירי הלשון.** שירי מכלל דאיכא תו: **בזנב הלשון.** סרוקה במסרק ונעשית קליה לרשם האחד כמין זנב: **שקלטתן שלהבת.** ולא נפלו לאחוץ שריפת הפרה אלא נתהבהבו באויר: **ומקדש.** לומר ונותן שם. כל מעשה פרה קרי לה קידוש: **נקולחת.** אם שיש עליה עמוד שלהבת זקוף למעלה כקלח של עשב גבוה צריך להביא אחר והא דאמר רבי חנין בשירה בנכפפת אם שלהבת (ד) נמוכה וכפופה וסמוכה לגחלתה וקרינן ביה אל תוך: **שיהיו כולן נאגודה אחת.** דבעינן שיהו נלקחין בצבת אחת דכתיב (במדבר יט) ולקח עץ ארז ואזוב ושני תולעת: **ואחת של מצורע.** דכתיב ביה נמי (ויקרא יד) ושני תולעת ואזוב: **ואין לי לפרש.** ואיני יודע לפרש איזו גדולה ואיזו קטנה ואיזו בינונית: של

מאי איכא למימר לא תימא ואח"כ אמר אלא אימא ואחר כך לקח ואמר לקח מוסיף ומביא חובתו מאי ניהו דפריק ליה והא [א]אין פדיון לעוף אמר רב פפא כגון שלקח פרידה אחת אי עולה זבן מוסיף ומביא חובתו מדמי חטאתו והאי עולה אזלא לנדבה אי חטאת זבן אין מוסיף ומביא חובתו מדמי עולתו והאי חטאת אזלא למיתה גופא א"ר אלעזר א"ר הושעיא מטמא מקדש עשיר והביא קרבן עני לא יצא ורבי חגא א"ר הושעיא יצא מיתיבי [ב]מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא עשיר שהביא קרבן עני לא יצא שאני התם דכתיב [1]זאת אי הכי רישא נמי הא רבי רחמנא תורת והתניא תורת לרבות מצורע עני שהביא קרבן עשיר יכול אפילו עשיר שהביא קרבן עני ת"ל זאת ונילף מינה מיעט רחמנא [2]ואם דל הוא: **מתני'** [ג]קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח והעמידו כנגד בית שילוחו ולנשחט כנגד בית שחיטתו בא לו אצל פרו שניה וסומך שתי ידיו עליו [ד]ומתודה וכך היה אומר אנא השם [ה](חטאתי עויתי ופשעתי) לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך אנא השם כפר נא לעונות ולפשעים ולחטאים שעויתי ושפשעתי ושחטאתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך ככתוב בתורת משה עבדך [3]כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: **גמ'** איבעיא להו ולנשחט אקשירה קאי או אהעמדה קאי ת"ש דתני רב יוסף קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח והעמידו כנגד בית שילוחו ולנשחט כנגד בית שחיטתו שלא יתערב זה בזה ולא יתערב באחרים אי אמרת בשלמא אקשירה קאי שפיר אלא אי אמרת אהעמדה קאי נהי דבחבריה לא מיערב דהאי קטיר ביה והאי לא קטיר ביה באחריני מיהת מיערב אלא לאו שמע מינה אקשירה קאי שמע מינה

א"ר יצחק שתי לשונות שמעתי אחת של פרה ואחת של שעיר המשתלח אחת צריכה שיעור ואחת אינה צריכה שיעור ולא ידענא הי מינייהו אמר רב יוסף ניחזי אנן של שעיר המשתלח דבעי חלוקה בעי שיעור ושל פרה דלא בעי חלוקה לא בעי שיעור מתקיף לה רמי בר חמא דפרה נמי בעי כובד א"ל רבא כובד תנאי היא ודפרה לא בעי חלוקה איתיביה אביי [ו]כיצד הוא עושה [ז]כורכן בשירי לשון אימא בזנב לשון א"ר חנין אמר רב עץ ארז ושני תולעת שקלטתן בשרה מיתיבי נתהבהב הלשון מביא לשון אחר ומקדש אמר אביי ל"ק כאן בקולחת כאן בנכפפת רבא אומר כובד תנאי היא דתניא למה כורכן כדי שיהיו כולן באגודה אחת דברי רבי [ח]רבי אלעזר בר' שמעון אומר כדי שיהא בהן כובד ויפלו לתוך שריפת הפרה כי אתא רב דימי א"ר יוחנן שלש לשונות שמעתי אחת של פרה ואחת של שעיר המשתלח ואחת של מצורע אחת משקל עשרה זוז ואחת משקל שני סלעים ואחת משקל שקל ואין לי לפרש כי אתא רבין פירשה משמיה דרבי יונתן של

היא. לקמן בשמעתין: **כילד הוא עושה.** במסכת פרה (פ"ג משנה יא) תנן לה: **כורכן.** לעץ ארז ואזוב: **בשירי הלשון.** מדקתני שירי מכלל דאיכא תו: **בזנב הלשון.** סרוקה במסרק ועשית קליה לרשם האחד כמין זנב: **שקלטתן שלהבת.** ולא נפלו לאחוץ שריפת הפרה אלא נתהבהבו באויר: **ומקדש.** לומר ונותן שם. כל מעשה פרה קרי לה קידוש: **נקולחת.** אם שיש עליה עמוד שלהבת זקוף למעלה כקלח של עשב גבוה צריך להביא אחר והא דאמר רבי חנין בשירה בנכפפת אם שלהבת (ד) נמוכה וכפופה וסמוכה לגחלתה וקרינן ביה אל תוך: **שיהיו כולן נאגודה אחת.** דבעינן שיהו נלקחין בצבת אחת דכתיב (במדבר יט) ולקח עץ ארז ואזוב ושני תולעת: **ואחת של מצורע.** דכתיב ביה נמי (ויקרא יד) ושני תולעת ואזוב: **ואין לי לפרש.** ואיני יודע לפרש איזו גדולה ואיזו קטנה ואיזו בינונית: של

לא יצא לא מצי למינקט הכי דמיון דלא יצא לא קנעי) ואפילו הני אחר כך קאמר ר' אלעזר בפרק בתרא דיומא [שם] דחולין ונלקח יצחק. **מתני'.** קשר לשון **של זהורית בראש שעיר המשתלח.** [בשבת פרק ר' עקיבא (פנו, ג) אסמכיה אהתי קרא אם יהיו חטאיכם כשני כלנ לבנינו וגו']. **גמ'.** **[אקשירה קאי].** וכתיב שחיטתו היינו לוחר, **או אהעמדה** קאי וכתיב שחיטתו היינו מקום שמחמתן אומו שם. **ושל שעיר המשתלח דבעי חלוקה.** פי' מצוי בכלנ וחלוקי בין קרניו כדתנן לקמן (שם, ג) וכפי' רש"י. וא"ת אמאי לא תני אלא ויתיאשו לשון של שעיר של שם דאמריגן לעיל. י"ל שלא היה שם אלא חוט שני בעצלמא משום הכיכולא. ואי הוה מפרש דחלוקה היינו שנתמנין מצוי בשעיר של שם אחי שפיר דלא תשיב לה אלא מד, אלא כפי' רש"י תנן לקמן בהדיא. **פרה נמי בעיא כובד.** ואפ"ש שכוריכין לעץ ארז ואזוב מכל מקום כל זמן שיש כובד מעלי טפי. **כובד נמי תנאי היא.** וכיי [לקמן] אלכיפא [דמאלן] דאמר דלא בעי כובד אחיי. **שקלטתן שלהבת.** וכגון שנתרבו קודם שנפלו בתוך עיקר השריפה, והאי לשנא דקלטתן שיך (מעלי) [בשני] תולעת יותר מכל האחרים. **כאן בקולחת כאן בנכפפת.** פי' רש"י דבקולחת שהאש גבוה ולא הוי תוך שריפה, ובנכפפת הוי תוך שריפה. ואין נראה לרבינו דבקולחת נמי יש לחלק בין זרק מתוך גופה האש לזרק סמוך לקרקע דהוי תוך השריפה, ובקולחת משמע שאין לחלק. ונראה לרבינו לפרש איפכא דבקולחת הוי תוך השריפה אבל בנכפפת הולכת האש חוזר ממקומה ואין זה שריפה.

עין משפט נר מצוה

יא א מיי' פ"ט מהל' פסולי המוקדשין הלכה י:
יב ב מיי' פ"ד מהלכות עבודת יום"כ הל' ל (וס"ג הל' ד):
יג ג מיי' פ"ג מהלכות פרה הלכה ב:

רבינו חננאל

לא תימא ואחר כך אמר אלא אימא ואחר כך לקח. כלומר, קנה אחד, אם מדמי העולה קנאו ונשארו דמי החטאת, מוסיף על אילו המעות וקונה כשבה או שעיירה. ואם בדמי החטאת קנה, זה הענוף הנקנה לחטאת אזלא למיתה, ובדמי העולה קונה מהן עולה נדבה. גופא אמר רבי אלעזר א"ר אושעיא מטמא מקדש עשיר והביא קרבן עני לא יצא ור' חגא א"ר יאשיה יצא. מיתיבי מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא ועשיר שהביא קרבן עני לא יצא תיובתא לר' חגא. ופריק שני מצורע דכתיב ביה זאת תהיה. כלומר, זאת כמו שהוא עכשיו אם הוא עשיר לא יביא קרבן עני, [אלא] כשכתוב לא תוסיף ולא תגרע. ואקשינן אי הכי רישא נמי והוא עני שהביא קרבן עשיר אמאי יצא, קרי ביה זאת תהיה ועכשיו עני הוא. ודחינן רבי רחמנא תורת. כלומר, תורת המצורע בשלש בהמות, שני כבשים וכבשה. **והנה** תניא כך, דתניא תורת לרבות מצורע עני שהביא קרבן עשיר, יכול אף עשיר שהביא קרבן עני יצא ת"ל זאת, כלומר זאת לעשיר שלא יפחות העשיר משלש בהמות. ואקשינן ונילף ר' חגא מינה כי כל עשיר שהביא קרבן עני לא יצא. ופריק ר' חגא שני מצורע דמיעט רחמנא ואם דל הוא, כלומר המצורע אם הוא דל יביא בדלות ואם הוא עשיר [חייבין] אפילו עשיר שהביא קרבן עני יצא דתניא ואם דל הוא, שומע אני דל ממה שהיה, [שהיה] עשיר בן ק' מנה ונעשה עכשיו בן נ' מנה, ת"ל ואין ידו משגת, או ואין ידו משגת יש לו ואינו מוצא ליקח, ת"ל ואם דל הוא, הא עד שיאמרו שני כתובים ואם לאו לא שמענו. לפיכך אמרנו שבא ואם דל [הוא] שהוא כתוב במצורע, להוציא שאר חייבין שאפילו אינו דל והביא קרבן עני יצא. **קשר [לשון] של זהורית כו'.** איבעיא להו האי דקתני במתניתין ולנשחט (כנשחט) כנגד בית שחיטתו [פי' דאיכא] קשור גם בשעיר הנעשה בפנים, [דקשרו] לשון של זהורית בצוארו כנגד בית שחיטתו, כמו שקשר בראש שעיר המשתלח. או דילמא העמידו לנשחט כנגד בית שחיטתו. ופשטנה [דאיכא] קשר בצוארו של שעיר הנעשה בפנים. **לשון של זהורית** כו'. פי' שירי לשון, כגון שחלקו ונטל ממנו והנותר נקרא שירי לשון. **ופריק** אימא כרכן **בזנב הלשון.** כלומר הלשון הזה הוא ארוך, והקצר היוצא ממנו נקרא זנב ומחזיר וכורך בו. **כי אתא רב דימי** א"ר יוחנן שלש לשונות של זהורית שמעתי, והוא שכתוב בתורה ושני תולעת. של פרה אחת, ושל שעיר המשתלח אחת ושל מצורע אחת. של פרה שנאמר ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה. של שעיר הא דתנן קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח. של מצורע שנאמר ולקח המטהר שתי צפרים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב. אחת משקלה עשרה זוז ואחת משקלה שני סלעים ואחת משקלה שקל ואין לי לפרש. מצאנו בתלמוד ארץ ישראל כי עשרה זוז הן שתי סלעים ומחצה, וכך כתוב, רי שמואל בר נחמני בשם ר' יונתן ג' לשונות הן, של שעיר בסלע, של מצורע בשקל, של פרה בשתי סלעים. ר' חוייא דבית חוורין ר' אבא בר זבדא בשם ר' שמעון בן חלפתא, של פרה בשתי סלעים ומחצה. ואית דמפקין לה לישנא בעשרה זין.

ח) מיהו מוכן ומזומן ל"ל דאם אם הכיא בדלות אבל אחר מיירן אפי' עשיר וכו'.

מסורת הש"ס

ח) [נגעים פ"ד מי"ב], גיר' ירושלמי ומנחה, ג) [ל"ל מיתי פעמעי חטאתי וכ"ל במשנה שבמשניות ובמשנה לגעיל לה: ומשנה לקמן סו. וכ"ל ביומא] וכ"ה בפ"ק, ד) [כלל הוא עוקה ליתא במשנה דפרה], ה) פרה פ"ג מי"ח, ו) [עיין תוספות לקמן מב. ד"ה כי אתא דגרס' רבי יוחנן], ז) כ"י כ"ל, ח) [ועי' תוס' תמורה כג: ד"ה ושמה],

תורה אור השלם

1. זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הכהן:
ויקרא יד ב
1. זאת תורת אשר בו נגע צרעת אשר לא תשיג ידו בטהרתו:
ויקרא יד לב (עיין רש"ש)
2. ואם דל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה ולג שמן:
ויקרא יד כא
3. כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו:
ויקרא טז ל

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה התם הא רבי רחמנא תורת תורה אחת: (ב) ד"ה אי אהעמדה קאי. לנשחט דקאמר ואת שעיר החטאת: (ג) ד"ה אלא אי אמרת כו' לא מיערב בשעיר הפנימי: (ד) ד"ה בקולחת כו' בנכפפת אם שלהבת שלה נמוכה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה אלא אי אמרת וכו' דקשירא שעיר המשתלח ל"ל קשירת:

מוסף רש"י

לשון של זהורית. למד פרוק ומשוך כמין לשון וקבוע אלוס (לעיל לס.).

מוסף תוספות

א. דקרבן צבור אין בו סמיכה חוץ מפר העלם דבר של צבור ושעיר המשתלח. רש"י תמורה כ: ד"ה ונא. ב. שהוא [צמצם] מקריבה ונוטל את העור ואפילו אינו מאותו משמר המשמרת באותה שבת. שם ד"ה שלו. ג. שהרי של צבור היא ואין כהן של משמר אחר רשאי להקריב. שם ד"ה ואם"ש. ד. דלא היה שם אלא חוט של שני בעלמא להיכירא. תוס' הגלה"ש.

תוס' ישנים

אימא ואחר כך לקח ואמר. והוא הדין נמי לקח ואמר ואחר כך [והקשיר] ולא נקט ואחר כך לקח ואמר אלא לאשמועינן דיאלא, דמדקנא אם כן יאלא אם הביא קרבן עני, והכי נמי הוה מצי למינקט מעמא מקדש עשיר והפרים מעות (לקנות) [לקנין] ואח"כ לקח ואמר כו' לר' חגא דסבר דקנא ואמר אף כשהוא מפרישם (בעשיר) [בעניים], אלא אורחא דמילתא נקט מעמא עני שאותו רגיל לספרים (לקנות) [לקנין] אבל לר' אלעזר א"ר אושעיא דאמר

של פרה משקל עשר זוז. דבעינא חלוקה משקל שני סלעים וחייה בכך: **של מצורע.** דלא הא ולא הא סגי ליה בשקל: הכי גרסינן **פליגי בה ר"ש בן חלפתא ורבנן בפרה: וסימן.** שלא תטעה לומר שאחד היה אומר משקל שני סלעים משום זו תהא לך סימן שאינו (מנחות דף קי.) אחד המרבה ואחד הממעיט **ובלבד שיכוין לבו לשמים בסימן זה** מזכור לומר שהאחד נתן בה שיעור המרבה מכולן והאחד נתן בה שיעור וקא ממעט מכולן אבל שיעור בינוני לא הוכר כאן: **לא בפרה פליגי.** בלשון של פרה: **והכוה יומא.** לאיפליגי בה גם רבא כר קיסי. שם חכם: **מכפר.** מיתת צדיקים מכפרת כדאמר בעלמא (מועד קטן דף כח.) למה נסמכה מיתת אהרן לבגדי כהונה לומר לך מה בגדי כהונה מכפרין אף מיתת צדיקים מכפרת: **של פרו.** פר כהן גדול של יום"כ: **אלעזר וחוקה.** אלעזר כתיב בה ותחת אותה אל אלעזר הכהן וגו' (במדבר יט) וכתיב (שם) זאת חקת התורה וכל היכא דכתי' חוקה עיכובא הוא: **אהרן וחוקה.** דכתיב (ויקרא טז) והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר את בעדו ובעד ביתו ושחט את פר החטאת אשר לו וגו' ושחט באחרי מות בעניינא (שם) והיתה זאת לכם לחקת עולם לכפר על בני ישראל: **שחיטה לאו עבודה היא.** דלא קיימא חוקה אשחיטה: **שאני פרה דקדשי בדק הבית היא.** כלומר אין בה קדושת המזבח אלא קדושת דמים בעלמא שהרי שחיטתה בהר המשחה אלך אין לה עבודות נחלקות בה וכל העבודות שוות בה: **ולא לא דכן הוא.** בתמיה אשחיטת פרו דקדושת הגוף היא לא כתיבא חוקה ומשחיטת פרה כתיבא חוקה ומיפסלא בזר: **אמרשות נגעים.** דכתיב (ויקרא יג) (כנגע נראה) והובא אל אהרן הכהן: **ושחט אותה לפניו.** מדכתיב לפניו מכלל דהשחיטה לאו אאלעזר קאי אלא ושחט אותה אחר לפני אלעזר: **ורב.** לעולם אלעזר שחטה ומאי לפניו אלא יסיח דעתו מטמירתה: **דשאלה הוא דמסכרא פרה.** שהרי כל עצמה אינה עשויה אלא לאפרה: **למעוטי מאי.** דלא פסיל בה היסח הדעת במעשה פרה: **אפיפה אפרה.** ואסף איש טהור וגו' (במדבר יט): **ומילוי מים.** לתת מ) לתוך אפר להזות: **נקידוש.** היא נתינת מים ט) על האפר ומערבן יחד: למשמרת

כי אתא רבין פירשה משמיה דר' יונתן של פרה משקל י' סלעים. משום כובד אע"ג דר' יונתן לא חייש לכובד כדאמר רבא תנאי היא דלר' יונתן ליה כובד שמא רבין ס"ל כשיטת דאביי דאמר כאן בקולחת כאן בנכפפת ואפי' לספרים דגרסי כי אתא רבין פירשה משמיה דר' יוחנן לריך לתרץ כן דמ"מ אליבא דר' יונתן פירשה דאיהו אמר ג' לשונות שמעתי דקאמר אליבא דמאן דאית ליה כובד ושמעתי קאמר וליה לא סבירא ליה:

שחיטה לאו עבודה היא. בכל דוכתא פרש"י משום דכשירה בזר ותימה הוא דבפ"ק דזבחים (דף יד:) פריך והרי שחיטה דל"א לבטלה וכשירה בזר ומשני שחיטה לאו עבודה היא והשתא מה משובה היא זו שהרי הקשה שהיה לה ליפסל בזר כיון דל"א לבטלה ופירש רבינו יעקב מאוליינ"ש דלאו עבודה היא דטוהגת אפי' בחולין א) וקשה א"כ מאי פריך עלה התם והאמר רב שחיטת פרה בזר פסולה בשלמא לפרש"י פריך שפיר אבל לפירוש רבינו יעקב מאי פריך נהי דשחיטת פרה פסולה בזר מ"מ לאו עבודה היא כיון דטוהגת נמי בחולין והיה נראה לייחש דרב אלעזר כן ולפרש שחיטה לאו עבודה היא כיון דהוכשרו בה כל הפסולין ואפי' נשים ועבדים וטמאים מסתמא לא חשיבא עבודה לפני המקום מאיזה טעם שיהא או משום דטוהגת נמי בחולין או משום טעמא אחריני והדר פריך מנא לך דלאו עבודה היא מדהוכשרו בה כל הפסולין והלא יש שחיטה שהיא פסולה בזר כגון שחיטת פרה ורבינו שמשון מפרש לאו עבודה דגבי קבלה בעינן שהמקבל יעמוד בפנים ב) ובשחיטה אם עמד והושיט ידו לפנים ושחט כשר כדדרשינן בפרק כל הפסולין (שם דף נב:) בן הבקר לפני ה' ג) והוא בעצמו הקשה לשמעון התימני דפליג התם ואמר שיהו ידיו של שוחט לפנים מן הנשחט מאי איכא למימר ד) מיהו מני למימר דאפי' לשמעון התימני שחיטה לאו עבודה היא שהרי בקדשי קדשים לריך שיעמוד המקבל בנפון כדדרשינן בפרק איזהו מקומן (שם דף מח.) מוקמא לו יקח ה) ובשוחט לא בעינן שיעמוד השוחט בנפון וכי פריך בפ"ק דזבחים (דף יד:) ובפ"ק דמנחות (דף ו:) והאמר רב שחיטת פרה בזר פסולה ומשני שאני פרה דקדשי בדק הבית היא תימה ליפרך מפרו של אהרן למאן דאמר פסולה בזר ולא הוה מצי לשנויי הכי ואמר לי מורי הרב ר' שמואל בר שלמה בשם הר' יוסף קלגון זצ"ל דמהתם ליכא למיפרך דלאו עבודה היא דבעינן בעלים אמאי דהוה אמסתכה דבעינן בעלים מידי דהוה אמסתכה דלאו עבודה היא דבעינן בעלים ו) ומשום דבעינן בעלים אי אפשר לאו עבודה היא ומאי אמרינן בפ"ק דזבחים (דף יד:) ובפ"ק דמנחות (דף ו:) וקשה מכאן לפרש"י שפירש בריש פ' אין מעמידין (ע"ז דף נג: ושם) גבי ש"מ פרה קדשי מזבח היא דאי קדשי בדק הבית היא מי מיפסלא ברביעה ז) אלא מעתה מיפסלא ביוצא דופן ז) אלמה תניא ופסולה ביוצא דופן ור"ש מכשיר ח) אלא שאני פרה דאיל והמוס פוסל בה דבר ערוה ועבודת כוכבים פוסל בה ופרש"י דלרבנן קדשי מזבח היא ולהכי מיפסלא ברביעה וביוצא דופן ט) ור"ש קדשי בדק הבית היא ולהכי לא מיפסלא ביוצא דופן והאי דמודה ר"ש דמיפסלא ברביעה משום דכיון דהמוס פוסל בה דבר ערוה ועבודת כוכבים פוסלין בה וקשה לפי דל"ל כל סתמי דהש"ס בכמה דוכתי דקאמר פרה קדשי בדק הבית היא כר"ש ולא כרבנן ושם מפורש ונפרק קמא דחולין (דף יא. ד"ה חטאת) בשמעתא דמנא הא מילתא דאזלי בתר רובא אהרכתי:

למעוטי מאי אילימא למעוטי אסיפת אפרה כו'. תימה לי מאי קאמר למעוטי מאי וכי חובה הוא שיש לי למעט ולילא למימר משום דהוי שחיטה ושריפה שני כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין דאחרבה אינן באין כאחד דהא מילתא דע"כ היסח הדעת לא פסיל בכולהו דאי פסיל בכולהו מאי איצטריך למיכתב בשחיטה ובשריפה דלא אתו מהכדאי ליכתביה גבי אסיפת אפרה אי מילוי מיימיה אי באחת מן השאר שאינן תחילת עבודה ולא עבודה דהשתא הוא דמתכשרא פרה ואיתו כולהו וניגמר מינה למאי הילכתא כתביה בתרתי שיש בכל חדא מילתא דחשיבותא אלא שמע מינה למעוטי עבודה שאין לה שום חשיבותא דלא פסל בה היסח הדעת והיינו דקאמר למעוטי מאי: ביה, אבל שחיטת פרה אדומה כשר בזר שנאמר ושחט אותה לפניו, דייק לפניו, ואמר לפניו שיהא זר שוחט ואלעזר רואה. ורב, לפניו מבעי ליה שלא יסיח דעתו ממנה, ללמד כי היסח הדעת פוסל בה. ושמואל אמר שלא יסיח דעתו ממנה מלעיניו מפיק ליה, שנאמר ושרף את הפרה לעיניו. ורב, הזהיר בשחיטה והזהיר בשריפה על הסח הדעת וצריכי כו'. ושמואל אמר בחדא סגיא, לפניו להכשיר שחיטתה בזר הוא דאתא. **ולרב הוי רבוי אחר רבוי, למעוטי מאי אתיין.**

א) של פרה משקל עשרה זוז ב) ושל שעיר המשתלח משקל שני סלעים ג) ושל מצורע משקל שקל אמר ר' יוחנן פליגי בה ר"ש בן חלפתא ורבנן בפרה חד אמר משקל עשרה וחד אמר משקל שקל וסימניך ד) אחד המרבה ואחד הממעיט אמר ליה ר' ירמיה מדיפתי לרבינא לא בפרה פליגי אלא בשעיר המשתלח פליגי וההוא יומא נח נפשיה דרביא בר קיסי ואנחו בה סימנא רביא [בר] קיסי מכפר בשעיר המשתלח אמר ר' יצחק שתי שחיטות שמעתי אחת של פרה ואחת של פרו אחת בשרה בזר ואחת פסולה בזר ולא ידענא הי מינייהו [ה] איתמר שחיטת פרה ופרו רב ושמואל חד אמר פרה פסולה פרו בשרה וחד אמר ו) פרו פסולה פרה בשרה תסתיים דרב הוא דאמר פרה פסולה ז) דאמר ר' זירא [א] ח) שחיטת פרה בזר פסולה ואמר רב עלה 1 אלעזר 2 וחוקה שגינו בה ורב מאי שנא פרה דכתיב אלעזר וחוקה פרו נמי הא כתיב 3 אהרן 4 וחוקה ט) שחיטה לאו עבודה היא אי הכי פרה נמי שאני פרה י) דקדשי בדק הבית היא ולאו כל דכן הוא אמר רב שישא בריה דרב אידי מידי דהוה אמראות נגעים דלאו עבודה היא ובעיא כהונה ולשמואל דאמר פרו פסולה מאי שנא פרו דכתיב אהרן וחוקה פרה נמי הא כתיב אלעזר וחוקה שאני התם דכתיב 1 ושחט אותה כ) לפניו שיהא זר שוחט ואלעזר רואה ורב שלא יסיח דעתו ממנה ושמואל שלא יסיח דעתו מנא ליה נפקא ליה 5 מושרף את הפרה לעיניו ורב חד בשחיטה וחד בשריפה וצריכא דאי כתב רחמנא בשחיטה משום דתחילת עבודה היא אבל שריפה אימא לא צריכא ואי כתב רחמנא בשריפה משום דהשתא הוא דמתכשרא פרה אבל שחיטה אימא לא צריכא למעוטי מאי אילימא למעוטי [ב] אסיפת אפרה ומילוי מים לקידוש למשמרת

כפרק איזהו מקומן (שם דף מח.) מוקמא לו יקח ה) ובשוחט לא בעינן שיעמוד השוחט בנפון וכי פריך בפ"ק דזבחים (דף יד:) ובפ"ק דמנחות (דף ו:) והאמר רב שחיטת פרה בזר פסולה ומשני שאני פרה דקדשי בדק הבית היא תימה ליפרך מפרו של אהרן למאן דאמר פסולה בזר ולא הוה מצי לשנויי הכי ואמר לי מורי הרב ר' שמואל בר שלמה בשם הר' יוסף קלגון זצ"ל דמהתם ליכא למיפרך דלאו עבודה היא דבעינן בעלים אמאי דהוה אמסתכה דבעינן בעלים מידי דהוה אמסתכה דלאו עבודה היא דבעינן בעלים ו) ומשום דבעינן בעלים אי אפשר לאו עבודה היא ומאי אמרינן בפ"ק דזבחים (דף יד:) ובפ"ק דמנחות (דף ו:) וקשה מכאן לפרש"י שפירש בריש פ' אין מעמידין (ע"ז דף נג: ושם) גבי ש"מ פרה קדשי מזבח היא דאי קדשי בדק הבית היא מי מיפסלא ברביעה ז) אלא מעתה מיפסלא ביוצא דופן ז) אלמה תניא ופסולה ביוצא דופן ור"ש מכשיר ח) אלא שאני פרה דאיל והמוס פוסל בה דבר ערוה ועבודת כוכבים פוסל בה ופרש"י דלרבנן קדשי מזבח היא ולהכי מיפסלא ברביעה וביוצא דופן ט) ור"ש קדשי בדק הבית היא ולהכי לא מיפסלא ביוצא דופן והאי דמודה ר"ש דמיפסלא ברביעה משום דכיון דהמוס פוסל בה דבר ערוה ועבודת כוכבים פוסלין בה וקשה לפי דל"ל כל סתמי דהש"ס בכמה דוכתי דקאמר פרה קדשי בדק הבית היא כר"ש ולא כרבנן ושם מפורש ונפרק קמא דחולין (דף יא. ד"ה חטאת) בשמעתא דמנא הא מילתא דאזלי בתר רובא אהרכתי:

למעוטי מאי אילימא למעוטי אסיפת אפרה כו'. תימה לי מאי קאמר למעוטי מאי וכי חובה הוא שיש לי למעט ולילא למימר משום דהוי שחיטה ושריפה שני כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין דאחרבה אינן באין כאחד דהא מילתא דע"כ היסח הדעת לא פסיל בכולהו דאי פסיל בכולהו מאי איצטריך למיכתב בשחיטה ובשריפה דלא אתו מהכדאי ליכתביה גבי אסיפת אפרה אי מילוי מיימיה אי באחת מן השאר שאינן תחילת עבודה ולא עבודה דהשתא הוא דמתכשרא פרה ואיתו כולהו וניגמר מינה למאי הילכתא כתביה בתרתי שיש בכל חדא מילתא דחשיבותא אלא שמע מינה למעוטי עבודה שאין לה שום חשיבותא דלא פסל בה היסח הדעת והיינו דקאמר למעוטי מאי: ביה, אבל שחיטת פרה אדומה כשר בזר שנאמר ושחט אותה לפניו, דייק לפניו, ואמר לפניו שיהא זר שוחט ואלעזר רואה. ורב, לפניו מבעי ליה שלא יסיח דעתו ממנה, ללמד כי היסח הדעת פוסל בה. ושמואל אמר שלא יסיח דעתו ממנה מלעיניו מפיק ליה, שנאמר ושרף את הפרה לעיניו. ורב, הזהיר בשחיטה והזהיר בשריפה על הסח הדעת וצריכי כו'. ושמואל אמר בחדא סגיא, לפניו להכשיר שחיטתה בזר הוא דאתא. **ולרב הוי רבוי אחר רבוי, למעוטי מאי אתיין.**

ג) מיהו מוכן ומזומן ולאו ל"ל ומלוקת ר' שמעון בן מלפתא ודבר פלוגתי בתמלוגת ל"ל הוא בחומשא מלבר דתמן בכרים כרימות וכו'.

תוס' ישנים

בדי שיהא כולן באגודה אחת. פי' ה"ר יוסף לפי שהן דברים קטנים והידור מלוה הוא זה. וריב"א פירש שמא יגפינן מלגודת אחוב דמלגרים לקיחה לקיחה כי הסם דכתיב (שמות יב, כב) ולקחתם לכם אגודת אזוב כדילפינן נמי בסוכה (יא, ב) גבי לולב לקיחה לקיחה מהסם. **ושל שעיר המשתלח משקל שני סלעים.** תימה לי טעמא משום דבעי תלוקה בשני (סלעים) [קלים] סגי, דהא במצורע לא בעינן אלא שקל, ושמא גמרא גמיר לה דבעינן הכי. **חד א[מר] משקל שקל.** דסבירא ליה שמא לא בעינא בוכד, ולא נמי בעינא בוכד סגי ליה בהכי. **בשעיר המשתלח אליבי.** תימה דהכי נמי (מלין) טעמא דמתן דאמר (ל") [ר"] זחיים כי לגמה לריך כל כך, אי משום חלוקה בשני קלעים סגי בדפרשית לעיל, ובכאן אינה לגמיר דפשוטי ניסא שמלגרין לריך יותר. **רביא בר** (קיש) [קיסי] **מכפר בשעיר המשתלח.** הן שיהן נמוות דהכי מה מלי לגמיר בפרה אדומה דאמרינן בנמוות קמן (כח, ב) [שם] נמוות דפרה מיתת אדומה, מה פרה אדומה מכפרת אף מיתת צדיקים מכפרת, אלא זה היה יודע שהיו אומרים כשעיר המשתלח. ועוד כי שעיר המשתלח כל עיקרן) לכפרה אבל פרה עיקרה לטהרה לאמרה. **אחת בשירה בזר ואחת פסולה בזר.** והוא הדין נמי בכהן הדיוט דכיון דאלעזר ותוקה כתיב בפרה והכהן ותוקה כיום הכפורים דכהן הדיוט פסול. והא דנקטו פסולה בזר, משום דנקטו זר גבי

יד א מיי' פ"ג מהלכות פרה הלכה כ:

טו ב מיי' פ"ג מהלכות עבודת יום הכפורים הלכה ל:

טז ג מיי' פ"ח מהל' טומאת לרעת הלכה ח סמג עשין לו ל:

יז ד מיי' פ"ח מהלכות פרה הלכה יא ופ"ד הלכה יח:

תורה אור השלם

1. וְנִתַּתָּם אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל מִחוּץ לַמַّחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו: במדבר יט ג
2. זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל: במדבר יט ב
3. וְהִקְרִיב אֶהָרֹן אֶת פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ: ויקרא טז יא
4. וְהָיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה: ויקרא טז לד
5. וְשָׂרַף אֶת הַפָּרָה לְעֵינָיו אֶת עֹרָהּ וְאֶת בְּשָׂרָהּ וְאֶת דָּמָהּ עַל פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף: במדבר יט ה

הגהות מהר"י לנדא

[ה] גמרא אימתי שחיטת פרה ופרו. מיי' פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה כ:

רבינו חננאל

חלוקת ר' שמעון בן חלפתא ורבנן) בתלמוד א"י היא[ו], ותנן בסוף כריתות המפריש שתי סלעים כו', עד לקח בהן שני אילים לחולין אחד יפה שתי סלעים ואחד יפה עשרה זין, היפה שתי סלעים יקרב לאשמו והשני למעילתו כו', ופרשוה בגמרא דהאי עשרה זיין, אינון שתי סלעים וחומשיהן והן שתי סלעים וחצי סלע דהוא חומשא מלבר. איתמר שחיטת פרה אדומה ושחיטת פר כהן גדול ביום הכפורים בזר, פליגי רב ושמואל, חד אמר פרה פסולה ופרו כשר, וחד אמר פרו פסול ופרה כשרה. ואסיק, רב אמר שחיטת פר יום הכפורים כשרה בזר, ושחיטה לאו עבודה היא. אבל שחיטת פרה בזר פסולה, מ"ט אלעזר וחוקה כתיב בה, אלעזר הכתיב ונתתם אותה אל אלעזר הכהן והוציא אותה אל מחוץ למחנה ושחט אותה, ואע"ג דשחיטה בכל מקום כשרה בזר ואפילו בפר יום הכפורים שחיטה לאו עבודה היא, שני הכא דכתיב ושחט אותה, מידי דהוה אמראות נגעים דלאו עבודה היא, דבעיא כהן להורות לטמא או לטהר, הכא נמי בשחיטת פרה אדומה אע"ג דלאו עבודה היא, בעיא כהן. חוקה, שנאמר זאת חוקה התורה וגו'. ושמואל אמר שחיטת פרו פסולה בזר מאי טעמא אהרן וחוקה כתיב

ד) [ברכות ה: י. שבת לו. שבועות טו. מנחות קי.], ה) [שבועות טו. מנחות קי.], ו) [יומא נב:], ז) מנחות ו: זבחים יד: סח: ע"ש, ח) [זבחים יד: סח: מנחות ה. ו:], ט) [ע"ז כג: שבועות יא: זבחים יד: סח: מנחות ו: בכורות כה. תמורה כ.], י) [לקמן מג.], יא) [ל"ל לגגע לרעת], יב) [ל"ל לתוכה], יג) [ועי' תוספות לקמן מג. ד"ה הכל כשרין כו'].

הגהות הגר"א

[א] גמ' דאמר ר' זירא. ל"ב אמר רב: **[ב]** שם אילימא למעוטי מילוי מים וקידוש למשמרת למי נדה כתיב אלא למעוטי אסיפת אפרה והשלכת עץ כו' כל"ל:

מוסף רש"י

ואמר רב עלה. לפרושי למילתיה, מה טעם פסולה, אלעזר וחוקה שנינו בה. דכתיב בשחיטתה ותחת אותה אל אלעזר הכהן ושחט וכתיב בפרה חוקה, וכל היכא דכתיב חוקה עכובא (זבחים יד:). **שחיטה לאו עבודה היא.** מדאתכשרו בה כל הפסולים (זבחים יד:). **שאני פרה דקדשי בדק הבית היא.** לא קרבה למזבח, ולהכי קרי ליה בדק הבית, כלומר דדין בדק הבית אית לה (תמורה כ:) כלומר אינה מקדשי מזבח ליקדש קדושת הגוף (שבועות יא:) ועל כרחך אין עבודות שלה תשובות עבודה (זבחים סח:) דטעמא דשחיטתה פסולה מזר לאו משום דעבודה היא, דהא קדשי בדק הבית הלא שייכי בהו עבודה, אלא גזירת הכתוב היא דזר פסול בה (מנחות ה:) ומילוק טעם זה אינו מטעם עבודה דהא אינה קדושת מזבח אלא קדושת דמים בעלמא דקדשי בדק הבית ועל כרחך טעם הפסול בה לאו משום תורת עבודה אלא גזירת הכתוב בעלמא היא, אבל בקדשי מזבח דשייכי בה עבודות לא חשיבא לגזירת הכתוב (זבחים יד:). **ולאו כל דכן הוא.** בקדשי בדק הבית חשובה עבודה בקדשי מזבח לא כל שכן (מנחות ה:). **אמר רב שישא.** לעולם לאו עבודה היא והאי דבעי כהן גבי פרה לתורה גזירת הכתוב היא, מידי דהוה אמראות נגעים (שם).

מוסף תוספות

א. לפי ששוה בחולין ובקדשים א"כ לאו מטעם עבודה צוה המקום שחיטה. תוס' זבחים יד: ד"ה שחיטה. **ב.** משום דכתיב לעמוד לפני ה' לשרתו אלמא כל שירות לפני ה'. תוס' מנחות ה. ד"ה שחיטה. **ג.** ולא שוחט לפני ה'. ש"מ מדאכשרה רחמנא עמד בחוץ והושיט ידו לפנים ושחט מכלל דשחיטה לאו שירות היא. שם. **ד.** דא"כ לשמעון התימני וכו' הויא שחיטה עבודה. שם. **ה.** את עצמו יקח למקום הדם. רש"י זבחים מח. ד"ה ולקח. **ו.** ומשני דשאני פרה דקרייה רחמנא חטאת. תוס'

מולין יא. ד"ה חטאת. **ז.** דפסול הוא לשאר קרבנות. רש"י ע"ז נב: ד"ה תפסל. **ח.** וה"פ [לרש"י], אי אמרת בשלמא טעם פסול רביעה משום דקדשי מזבח היא, איכא למימר דפליג ר"ש ואמר קדשי בדק הבית היא, הילכך לא מיפסלא לא ברביעה ולא ביוצא דופן, אלא כיון דאמרת טעמא דרביעה משום דחטאת קרייה רחמנא, תפסל ביוצא דופן דסתמא לא פליג אהך דרשא.

תוס' ע"ז כג: ד"ה אלא. **ט.** דהשתא הדר ביה מטעמא דחטאת קרייה רחמנא. שם.

יז א מיי' פ"ח מהלכות פרה הלכה ט:

יח ב מיי' פ"ח מהלכות פרה הלכה יא:

יט ג מיי' פ"ח מהלכות פרה הלכה ט:

כ ד מיי' פ"ח מהלכות פרה הלכה ט:

כא ה מיי' פ"ח מהלכות פרה הלכה ט:

למשמרת למי נדה כתיב. תימה לי ק"כ מאי איצטריך קרא בשחיטה ובהכי תיתי חדא מתרתי ותנא וליכא למימר דאין הכי נמי דלא צריכי אלא חוו להו שני כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין והא דקאמר למעוטי השלכה

[1]למשמרת למי נדה כתיב אלא למעוטי השלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת דלאו גופה דפרה נינהו איתמר שחיטת פרה בזר ר' אמי אמר כשרה ור' יצחק נפחא אמר פסולה עולא אמר כשרה ואמרי לה פסולה מתיב ר' יהושע בר אבא לסיועיה לרב [א]אין לי אלא הזאת מימיה שאין כשרין באשה כבאיש ואין כשרין אלא ביום מניין לרבות שחיטתה וקבלת דמה והזאת דמה ושריפתה והשלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת ת"ל [2]תורה יכול שאני מרבה אף אסיפת אפרה ומילוי מים וקידוש ת"ל זאת ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה הכתוב ומיעט אמרת הרי אנו למדין כולן מהזאת מימיה מה הזאת מימיה אינן כשרין באשה כבאיש ואין כשרין אלא ביום אף אני אביא שחיטתה וקבלת דמה והזאת דמה ושריפתה והשלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת הואיל ואין כשרין באשה כבאיש אין כשרין אלא ביום ומוציא אני [3]אסיפת אפרה [3]ומילוי מים וקידוש הואיל וכשרין באשה כבאיש כשרין נמי ביום ובלילה והאי מאי תיובתא אילימא מדפסולין באשה פסולין נמי בזר הזאת מימיה תוכיח [ד]שפסולין באשה וכשרין בזר אמר אביי היינו תיובתיה אשה מאי טעמא אלעזר ולא אשה זר נמי אלעזר ולא זר אמר עולא כל הפרשה כולה משמע מוציא מיד משמע ומשמע ממילא [3]ונתתם אותה אל אלעזר הכהן אותה לאלעזר ולא לדורות לאלעזר איכא דאמרי לדורות בכהן גדול ואיכא דאמרי [ה]לדורות בכהן הדיוט בשלמא למ"ד לדורות בכהן הדיוט שפיר אלא למאן דאמר לדורות בכהן גדול מנא ליה גמר חוקה חוקה מיום הכפורים והוציא אותה שלא יוציא אחרת עמה כדתנן [ו]לא היתה פרה רוצה לצאת אין מוציאין עמה שחורה שלא יאמרו שחורה שחטו ואין מוציאין עמה אדומה שלא יאמרו שתים שחטו [ז]ר' אומר לא מן השם הוא זה אלא משום שנאמר [3]אותה [ח]לבדה ות"ק הא כתיב אותה מאן ת"ק ר"ש היא [ט]דדריש טעמיה דקרא מאי בינייהו איכא בינייהו דאפיק

למשמרת למי נדה. משמע דצריכי שימור עד שיזה מהן: **לסיועיה לרב.** דאמר [ע"ב] פרה שחיטתה בזר פסולה: **הזאת מימיה אין כשירה באשה.** לקמן מפרש לה: **ואין כשירה אלא ביום.** דכתיב (במדבר יט) הוא יתחטא בו ביום השלישי: **מניין לרבות שחיטתה וקבלת דמה והזאת דמה ושריפתה והשלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת.** דלא יהיו כשרין אלא ביום דאילו לענין באשה כבאיש (א) אינו אצטריך לרבויי לכולהו כתיב בהו או אלעזר או כהן: **והזאת דמה.** אל נוכח פני אהל מועד שנא פעמים [שם]: **ת"ל תורה.** זאת מקח התורה (שם) תורה אחת לכל עבודתה: **ת"ל זאת.** את הכתוב כאן קיים ואל תוסיף: **אחר שריבה הכתוב ומיעט.** ולא פירש מאי ריבה ומאי מיעט מעתה לא מסרן אלא להתבונן בה את האמת ואת היסוד: **אמרת הרי אנו למידין כולן מהזאת מימיה.** שפסול הלילה מפורש בו: **שאין כשרים באשה כבאיש.** כדלקמן ולקח אזוב וטבל במים אים טהור וגו' (שם): **והאי מאי דיוכיה.** לשמואל אי נימא מדקתני שחיטה פסולה באשה פסולה נמי בזר: **אשה מאי טעמא.** מנא ליה דשחיטה פסולה באשה בשלמא קבלת דמה והזאת דמה כתיב [שם] ולקח אלעזר הכהן מדמה היינו קבלה והזה אל נוכח פני אהל מועד היינו הזאתה ושריפה נמי לעיל מינה כתיב כהן והדר ושרף את הפרה לעיניו דאלעזר והשלכת עץ ואזוב כהן כתיב אבל שחיטה מהיכא: **אלעזר ולא אשה.** ועל כרחך ושחט אותה לפניו דאלעזר קא דרשי ליה תנא כרב דאי שיהא אחר שוחט ואלעזר רואה כדדרשי שמואל מהיכא ממעט אשה אלא מאלעזר דרשי ליה תנא וכי היכי דממעט אשה מהכא ממעטינן נמי זר: **כל הפרשה כולה.** אל פרה כמו שעבודותיה סדורות זו אחר זו: **משמע מוציא מיד משמע ומשמע ממילא.** כשמדקדק בה אינך יכול להשוות שיטת הפרשה בשום שיהיו כל מקרלותיה שוים זה עם זה אלא יש בהן שמשמע מקרא זה מוציא מכלל משמע מקרא שלפניו מה שפסל זה הכשיר זה או מה שהכשיר זה פוסל זה א) ויש בה מקרלות משמעות שמתקיימין ממילא משמעותו שהמשמע עומד במקומו ואינו מוציא מכלל מחבירו ולפי סידורן יש לך להבין מהו המוציא מכלל חבירו ומי משמע ממילא ועכשיו דורש והולך את כולה: **לאלעזר.** שהוא סגן: **בשלמא למאן דאמר לדורות בכהן הדיוט שפיר.** דכיון דלא קבע לה קרא בהדיא סגן או כהן גדול כל כהיים כשרין בה: **אלא יאמרו שתים שחטו.** וקי"ל שכל מלאכות הנעשות עמה פוסלות אותה כדתנן (פרה פ"ד משנה ד') כל העושה בפרה מתחילה ועד סוף פוסלין אותה במלאכה ולקמן (דף מג.) נמי אמרינן ושחט אותה אלא ישחוט אחרת עמה: **משום שנאמר אותה.** והוציא אותה: **דדריש טעמא דקרא.** בבבא מציעא (דף קטו.) אלמנה שעירה ממשכנין אותה עניה אין ממשכנין אותה מפני שאתה צריך להחזיר לה ואתה משיאה שם רע בשכיותיה: **דאפיק**

[1]למשמרת למי נדה כתיב אלא למעוטי השלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת דלאו גופה דפרה נינהו איתמר שחיטת פרה בזר ר' אמי אמר כשרה ור' יצחק נפחא אמר פסולה עולא אמר כשרה ואמרי לה פסולה מתיב ר' יהושע בר אבא לסיועיה לרב [א]אין לי אלא הזאת מימיה שאין כשרין באשה כבאיש ואין כשרין אלא ביום מניין לרבות שחיטתה וקבלת דמה והזאת דמה ושריפתה והשלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת ת"ל [2]תורה יכול שאני מרבה אף אסיפת אפרה ומילוי מים וקידוש ת"ל זאת ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה הכתוב ומיעט אמרת הרי אנו למדין כולן מהזאת מימיה מה הזאת מימיה אינן כשרין באשה כבאיש ואין כשרין אלא ביום אף אני אביא שחיטתה וקבלת דמה והזאת דמה ושריפתה והשלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת הואיל ואין כשרין באשה כבאיש אין כשרין אלא ביום ומוציא אני [3]אסיפת אפרה [3]ומילוי מים וקידוש הואיל וכשרין באשה כבאיש כשרין נמי ביום ובלילה והאי מאי תיובתא אילימא מדפסולין באשה פסולין נמי בזר הזאת מימיה תוכיח [ד]שפסולין באשה וכשרין בזר אמר אביי היינו תיובתיה אשה מאי טעמא אלעזר ולא אשה זר נמי אלעזר ולא זר אמר עולא כל הפרשה כולה משמע מוציא מיד משמע ומשמע ממילא [3]ונתתם אותה אל אלעזר הכהן אותה לאלעזר ולא לדורות לאלעזר איכא דאמרי לדורות בכהן גדול ואיכא דאמרי [ה]לדורות בכהן הדיוט בשלמא למ"ד לדורות בכהן הדיוט שפיר אלא למאן דאמר לדורות בכהן גדול מנא ליה גמר חוקה חוקה מיום הכפורים והוציא אותה שלא יוציא אחרת עמה כדתנן [ו]לא היתה פרה רוצה לצאת אין מוציאין עמה שחורה שלא יאמרו שחורה שחטו ואין מוציאין עמה אדומה שלא יאמרו שתים שחטו [ז]ר' אומר לא מן השם הוא זה אלא משום שנאמר [3]אותה [ח]לבדה ות"ק הא כתיב אותה מאן ת"ק ר"ש היא [ט]דדריש טעמיה דקרא מאי בינייהו איכא בינייהו דאפיק

[1] למשמרת למי נדה. מטעם לי מטעם דאמר מי מטעם דקדקי מזבח מי מטעם דקדקי מזבח מי מטעם דקדקי מזבח

דאפיק חמור בהדה [1]ושחט אותה שלא ישחוט אחרת עמה לפניו לרב [6]שלא יסיח דעתו ממנה לשמואל שיהא זר שוחט ואלעזר רואה [2]ולקח אלעזר הכהן מדמה באצבעו לשמואל לאהדוריה לאלעזר לרב הוי [3]מיעוט אחר מיעוט [3]ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות דאפילו כהן הדיוט [3]ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת לשמואל דאפי' בכהן הדיוט לרב אצטריך סלקא דעתך אמינא כיון דלאו גופה דפרה נינהו לא ליבעי כהן קא משמע לן [4]וכבס בגדיו הכהן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד הָעָרֶב: במדבר יט ז

[5]וְאָסַף אִישׁ טָהוֹר אֵת אֹפֶר הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה לְעֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הוּא: במדבר יט ט

[6]וְלָקְחוּ לְטֻמְאַת מֵעֲפַר שְׂרֵפַת הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל כֶּלִי: במדבר יט יז

[7]וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר וְהִזֶּה עַל הָאֹהֶל וְעַל כָּל הַכֵּלִים וְעַל הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם וְעַל הַנֹּגֵעַ בַּעֶצֶם אוֹ בְחָלֶל אוֹ בְמֵת אוֹ בַקָּבֶר: במדבר יט יח

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ונתן וכו' **אלא היכא דכתיב איש בהדיא.** עיין פוסק דף כמ ע"ב תוס' ד"ה הסוס:

רבינו חננאל

ושחט אותה לפניו, לרב כדאיתיה ולשמואל כדאיתיה. ולקח אלעזר הכהן מדמה, ללמד שהזאה באלעזר. ולרב דאמר כי השחיטה נמי באלעזר, הוי מיעוט אחר מיעוט, והיא שחיטה באלעזר ולא בזר. הזאה באלעזר ולא בזר מיעוט אחר מיעוט לרבות כהן הדיוט.[6] פי' **בהן בכיהונו** בלא (מים) [מום] ו[ב]לא טומאה. **בכיהונו** בטכסיס הכהונה בבגדים שהוא מתוקן לעבודה. **ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח להכשיר הזר.** כלומר, כל איש ואפי' זר. טהור להכשיר את האשה. והניח מי שיש בו דעת להניח, לפסל חרש שוטה וקטן. **תנן התם** במס' פרה פרק ה' **הכל כשירין לקדש** חוץ מחרש שוטה וקטן. ר' יהודה מכשיר בקטן ופוסל באשה ובאנדרוגינוס. מאי טעמא דרבנן דכתיב ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי. איתקוש נתינת מים חיים אל כלי לעפר שריפה, מה עפר שריפה הכל כשרין באסיפה חוץ מחרש שוטה וקטן, אף קידושין כן. ור' יהודה אמר לך אם כן היה לך לכתוב ולקח לטמא דשמעינן הוא שאסף

מ) [נעיל מב.], **ג)** [ע' תוס' לקמן ס. ד"ה תרי מיעוטי], **ג)** [מגילה כג: ב"ק פו: ב"מ יד. מנ"ל מכות ט: שבועות ז: מנחות ט: סז. חולין קכ.], **ד)** [עסחים יח: וש"כ], **ה)** שבת קלו. ערכין ג. יבמות עב: פרה פ"ה מ"ד, **ו)** פרה פ"ב מ"י ערכין ג., **ז)** נ"מ שלו, **ח)** רש"ל מ"ז, **ט)** [רש"ש מה"ז], **י)** [עי' סוטה טו: ובתמורה יב: ועע"ק וכן תמה המי"ט פ"ח מ"ה דתמורה והניח בהפלגה וכן תוס' מהרש"ל בסוטה טו: ד"ה ונתן ובכן כו'], **כ)** [ליתא בתוספתא] [ואולי נ"ל בטיפא וכן לקמן גימגם בזה דבתוספתא נ"ל דבטיפא ועיין בר"ש],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הכהן כו' ותנא ידענא **דהא אבהן** לתירי ביה: **(ב)** ד"ה המיתה כו' ולא גמר מוקה הוקה מיוה"כ: **(ג)** ד"ה ולקחו כו' וכמ' ולקחו אותם שנכשרו בתסיפה זר ואשה: **(ד)** תוס' ד"ה עד כו' מעבר ליה בסוס. נ"ב ע' בינמות דף עב דיבור זה לדחיה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה אינם לכשיר וכו' ה"א כהן לעניל וכו' נ"ל ה"א כהן קאי לעניל. וכו': **ב)** תוס' ד"ה הכל כשרין לקדש וכו' יש לפרש ונתן עליו. נ"ב עשו"ת מ"ל סי' קנ"ד:

מוסף רש"י

שלא יסיח דעתו. משמעלתה (לעיל מב.). **הכל כשרין לקדש.** מי חטאת לתת אפר על המים (שבת קיז.) לעבר מים חיים באפר חטאת (נדרים ג.) כל הטיטורים כשרים לקדש מי חטאת אפילו אשה, אבל ערל וטמא לא רבי (יבמות עב:).

מוסף תוספות

א. פי' אותו שנותן האפר בתוך מי חטאת הוא עצמו יערב המים והאפר יחד. תוס' יומא עב: ד"ה דשקיל. [ז]לאו דוקא שקיל חד ולא תרי, דמה טעם יש למעט כן, אלא שקיל חד ויהיב ההוא גופיה קאמרינן. ממנ"ן יומא עם.

תוס' ישנים

שלא ישחט אחרת עמה. והיינו עמה ממש בסכין אחוכה. דאי לאחריה (מיהא אינה) [מיד לא פסלה בסכין]. **בהן גדול בעינן.** ק"ו הוא שלריך בכל עבודותיה בגדי כהונה. **ונתן ולא ונתנה.** ומיותר הוא, ומלשון זכר לא דייק שכל הטורה טולה בלשון זכר נאמרה. **כתב רחמנא** [**ולקחו**] **ונתן דאפילו שקלי תרי ויהיב חד.** דאי מתניתו תרוייהו בלשון יחיד הוה אמינא דהכי בדיוק עדיף טפי דשקיל חד ויהיב חד מדשקלי תרי ויהיב חד הוה אמינא דאי הוה כתיב ונתנו ולקח אבל אם אחזה בידו אפילו בשעת הזייה פסול ור"י מסימפוי"ט גימגם בזה דבתוספתא משמע דהזאה הוי מסייעתו ומזה ואחזה לו כמים וטובל ומזה, פי' שלא אחזה אלא כמים דוקא אבל אם אחזה בידו הזאתו פסולה.

דאפיק חמור בהדה. דלתנא קמא שרי לזיכא שמא יאמרו לרבי אסור דהא אותה כתיב: **ולקח אלעזר הכהן.** בקבלת דמה: **לשמואל.** דלייך לפניו לומר שהזר כשר לשחיטה אינטריך למיכתב בקבלת דמה אלעזר דאהדוריה לאלעזר דאי כתב ולקח אותה לאלעזר הוה אמינא דאי מדמה [6] (והזה באצבעו) הוה משמע דאשחוטה קאי: **לרב.** נמי דאמר שחיטה באלעזר היא לא הוה ליה למיכתב בקבלה אלעזר וכי כתיב הוי מיעוט אחר מיעוט לאלעזר ולא אחר ואין מיעוט אחר מיעוט כו': **ולקח הכהן עץ ארז לשמואל.** דאמר קבלה והזאה באלעזר הוא כתיב בה כהן לאכשורי השלכת עץ ארז בכהן הדיוט הוי אאי משמע מוליא מיד משמע וכן כל הני דאמרינן. ולרב דמכשר קבלה בכהן הדיוט הוי אאי משמע ממילא ואינו מוליא מכלל מקרא שלפניו ואינטריך למיכתב ביה כהן דאי כתב ולקח עץ ארז ולא כתיב כהן הוה אמינא ולקח כל מי שירלה ולא הוה מוקמינן ליה אכהן דקבלה סלקא דעתך אמינא הואיל ולאו גופה כו': **הכהן בכיהונו.** אאי כהן קרא יתירא הוא דלא הוה ליה למיכתב אלא וכסף בגדיו וגו' ותנא ידענא [6] דאהא דאיירי ביה קאי אלא למסמך כהן אבגדיו כלומר שבגדי כהונה נעשית ולא בבגדי חול: **וטמא הכהן עד הערב.** ללמד על פרה הנעשית לדורות שלריכה בגדי כהונה: **הניחא למאן דאמר.** לעיל לדורות בכהן הדיוט ולא גמר חוקה [3] מיום הכפורים אינטריך למיכתב כהן הכא ללמד על של דורות שתעשה בבגדי כהונה: **אין להכשיר זר.** משום דלעיל מיירי איירי בכהן כתיב הכא אין להכשיר את הזר דאי כתב ואסף את אפר הפרה הוה אמינא א] כהן דלעיל מיירי איירי בכהן כתב הכא אין: **להכשיר את האשה.** דאי למעוטי טומא פשיטא דחטאת קרייה רחמנא: **לקדש.** לתת מים על האפר בכלי חרס [1]: **ולקחו לטמא.** בתר ואסף אין טהור כתיב זו היא עבודה שאחר אסיפה וכתיב ולקחו [3] אותם הנאמרים באסיפה זר ואשה ולא חרש שוטה וקטן: **א"כ.** הואיל אדלעיל קאי נימא ולקח הא גבי אסיפה בלשון יחיד כתביה: **אשה מנא ליה.** וכן אנדרוגינוס משום אסף אשה: **ורבנן.** אמרי לך לעולם אדלעיל קאי והא דלא כתיב ולקח לשון יחיד דאי כתיב ולקח ונתן הוי אמינא עד דשקיל חד האפר והוא עצמו יתנהו על המים כתיב ולקחו דאפילו שקלי תרי: **ולקח אחוב.** דכתיב בהזאת מיירי והיא עבודה שאחר הקידוש: **גרגן.** דאמרי הקידוש נעשה באותן של אסיפה ובאסיפה כתיב אין טהור דהיינו זר ואשה על כרחך אין טהור דהכא לאו לאכשורי זר ואשה ולמיפסל קטן ולהוי משמע ממילא דאם כן לשמוק קרא מיירי וגכתוב ולקח אחוב במים והזה ותנא ידענא דבהזאה דלעיל מיירי קאי וכי כתיבינא למדרש אין ולא אשה על כרחך משמע זה מוליא מיד משמע: **טהור להכשיר קטן בקידוש: וגרבי יהודה.** דאמר אשה פסולה בקידוש וקטן כשר אתא דאי לאימרא איפכא אין ולא קטן טהור להכשיר אשה דע"כ ליכא למימר דמשמע ממילא דאם כן לשמוק מיירי: כיון

דפרה (משנה י) מסייע עלה ואם אחזה בידו אפילו בשעת הזייה

לרב הוי מיעוט אחר מיעוט ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות. על כרחך נ"ל לרבות כהן הדיוט שיהא כשר בקבלה והזאה אבל בהזאה ושחיטה דווקא אלעזר דאם לכולהו ליתני אמרינן לעיל אותה לאלעזר והא דאמר ר' זירא אמר רב לעיל שחיטת פרה זר פסולה דמשמע הא בכהן כשירה ואפי' בכהן הדיוט יש לומר דלדורות קאמר וסבירא ליה כהתוא ליתנא דאותה לאלעזר הכהן הא לדורות בכהן הדיוט:

הכל כשרין לקדש. פירש רש"י המים על האפר ובמסכת פרה בכמה דוכתי משמע שהיו נותנין האפר על המים והא דכתיב ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי דמשמע מים [3] יש לפרש [1] ונתן עליו בשבילו יתן מים חיים אל כלי ולדרכה משמע שהמים נוגעים בכלי והאפר נותן עליהם מלמעלה:

מאי ולקחו לטמא דאפילו קטן דפסלי לך התם הכא כשר. והא דמכשיר טפי בקטן מבחרש ושוטה יש לומר משום דאתי לכלל דעת: **ונתן ולא נתנה.** אע"ג דכל הטורה כולה בלשון זכר נאמרה ואפילו הכי לא ממעטינן אשה [6] אלא היכא דכתיב אין בהדיא יש לומר דשאני קרא בדיוריה דכתיב ולקחו לשון רבים והדר כתיב ונתן דלהכי דרשינן ולא ונתנה [וע"ע תוס' יומא עב: ד"ה ונתן]: **עד** דשקיל חד ויהיב חד. פי' הטוא גופיה דשקיל ליה מעבר ליה במיס[א] (ד): **הכל כשירין לחזות חוץ מטומטום ואנדרוגינוס כו'.** תימה לי דהני תרי משניות דהכל כשרין לקדש ולהזות מיתנן במסכת פרה (פ"ה מ"ד ופפ"ג מ"י) מ"מ דבקידוש לא קתני טומטום בהדי אשה ואנדרוגינוס כדקתני גבי הזאה וי"ל דמ"ק דרבי יהודה נמי פסיל ליה לטומטום לקדש מפני שהוא ספק ערל כדאמר בפ' הערל (יבמות עב:) טומטום שקידש קידושו פסול מפני שהוא ספק ערל וערל שקידש קידושו פסול אנדרוגינוס שקידש קידושו כשר מפני שהוא ספק אשה דכי יהודה פוסל באשה ואנדרוגינוס ות"ק דרבי יהודה דמתניתין היינו ת"ק דרבי יהודה דברייתא דפרק הערל (גם זה שם) דסבירא ליה כר' עקיבא דמרבי לערל כי טמא והא דלא קתני ת"ק חוץ מטומטום יש לומר אין למידין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהן חוץ ותנא חוץ מחרש שוטה וקטן ושייר ערל וטמא וטומטום והא דלא פריך ממתניתין לגמרן דאמר ערל שהזה הזאתו כשירה ופריך מברייתא ר"ל משום דבברייתא קתני בהדיא דהזאתו פסולה להכי ניחא ליה למיפרך מינה:

אשה מסעדתו. בפרק בתרא דמסכת פרה (ט) בתוספתא מפרש כילד מסעדתו אוחזת לו המים אפילו בשעת הזאה ולא מבעיא בשעת טבילת האחוב דהזאה חשיב טפי רבותא מטבילת האחוב משום דקרא דמכשרי' מייה קטן בטבילה כתב דכתיב וטבל במים אין לא טהור ודרשינן מייה טהור להכשיר הקטן וילפינן הזאה מטבילה לאתקשו להדדי כדאיתא בסוף פרק ג' דמגילה (דף כ.) ובמתניתין דפרק בתרא דמ"ק חוץ מטומטום יש לומר אין למידין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהן חוץ ותנא חוץ מחרש שוטה וקטן ושייר ערל וטמא וטומטום והא דלא פריך ממתניתין לגמרן דאמר ערל שהזה הזאתו כשירה ופריך מברייתא דקתני בהדיא דהזאתו פסולה להכי ניחא ליה למיפרך מינה:

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פ"ט מהלכות פרה הלכה יב:

כד ב מיי' שם פ"ד הלכה י:

כה ג מיי' שם פ"ו הלכה ב:

כו ד מיי' שם פ"י הלכה ח:

כז ה מיי' שם הלכה ו:

תורה אור השלם

1. וְנִתַּתָּם אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל מִחוּץ לַמַّחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו: במדבר יט ג

2. וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזֶּה אֶל נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים: במדבר יט ד

3. וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל תּוֹךְ שְׂרֵפַת הַפָּרָה: במדבר יט ו

4. וְכִבֵּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד הָעָרֶב: במדבר יט ז

5. וְאָסַף אִישׁ טָהוֹר אֵת אֹפֶר הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַّחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה לְעֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הוּא: במדבר יט ט

6. וְלָקְחוּ לְטֻמְאַת מֵעֲפַר שְׂרֵפַת הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל כֶּלִי: במדבר יט יז

7. וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר וְהִזֶּה עַל הָאֹהֶל וְעַל כָּל הַכֵּלִים וְעַל הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם וְעַל הַנֹּגֵעַ בַּעֶצֶם אוֹ בְחָלֶל אוֹ בְמֵת אוֹ בַקָּבֶר: במדבר יט יח

ז) נראה דל"ל וכנס בגדיו הכהן כהן בכיהונו פי' בכיהונו.